

RAAMATTUSUNNUNTAI 2012

Jumalanpalvelusmateriaali 15.4. raamattusunnuntain jumalanpalvelukseen

Sisällysluettelo

Raamattusunnuntai 15.4.2012.....	2
Raamattusunnuntain tekstit.....	2
Virsiehdotuksia (Kirkkokäsikirja).....	3
Virsiehdotus kokonaisuudeksi	3
Esirukous	3
Kolehtiesittelyt	5
Virikkeitä saarnaan.....	6
Jeesusko aave? Pekka Särkiö, Keski-Lahden kirkkoherra, teol. tri	6
Eksegeettinen analyysi Jari Laaksonen, pastori, teol. tri	6
Homileettinen analyysi Jari Laaksonen, pastori, teol. tri	10
Hartaudet I. su pääsiäisestä	
Alakoululaisille, Anna-Maija Pahkala, lähetys sihteeri	12
Yläkoululaisille, Marja Holm, lähetyskasvatussihteeri	13

Raamattusunnuntai 15.4.2012

Raamattusunnuntai on Kirkkohallituksen määräämä kolehtipyhä, jonka kolehti kannetaan raamatunkäännösohjelmiin eri puolille maailmaan Suomen Piiphiaseuran 200-vuotisjuhlakeräyksen kautta.

Raamattusunnuntaina seurakuntien jumalanpalveluksissa rukoillaan erityisesti raamattutyön puolesta, jotta Jumalan sana saavuttaisi ihmiset kaikkialla maailmassa.

Raamattusunnuntai kutsuu seurakuntia pitämään esillä Raamattua ja kertomaan Raamatun merkityksestä erilaisissa raamattu- ja lähetysjuhlissa. Tilaisuudet voivat ajoittua raamattusunnuntauille tai johonkin muuhun ajankohtaan vuonna 2012.

Raamattusunnuntain tekstit

I. sunnuntai pääsiäisestä, Ylösnouseen todistajat (Quasimodogeniti)

Lukukappaleet:

1. lukukappale Sak. 8:12-13

2. lukukappale Ap. t. 13:23-33

Evankeliumi Luuk. 24:36-49

Yhtäkkiä Jeesus itse seiso i opetuslastensa keskellä ja sanoi: "Rauha teille." He pelästyivät suunnattomasti, sillä he luulivat näkevänsä aaveen. Mutta Jeesus sanoi heille: "Miksi te olette noin kauhuissanne? Miksi teidän mieleenne nousee epäilyksiä? Katsokaa minun käsiäni ja jalkojani: minä tässä olen, ei kukaan muu. Koskettakaa minua, nähkää itse. Ei aaveella ole lihaa eikä luita, niin kuin te näette minussa olevan." Näin puhuessaan hän näytti heille kätensä ja jalkansa. Kuitenkaan he eivät vielä tienneet, mitä uskoa, niin iloissaan ja ihmeissään he nyt olivat. Silloin Jeesus kysyi: "Onko teillä täällä mitään syötävää?" He antoivat hänelle palan paistettua kalaa ja näkivät, kuinka hän otti sen käteensä ja söi.

Jeesus sanoi heille: "Tätä minä tarkoitin, kun ollessani vielä teidän kanssanne puhuin teille. Kaiken sen tuli käydä toteen, mitä Mooseksen laissa, profeettojen kirjoissa ja psalmeissa on minusta kirjoitettu." Nyt hän avasi heidän mielensä ymmärtämään kirjoitukset. Hän sanoi heille: "Näin on kirjoitettu. Kristuksen tuli kärsiä kuolema ja kolmantena päivänä nousta kuolleista, ja kaikille kansoille, Jerusalemissa alkaen, on hänen nimessään saarnattava parannusta ja syntien anteeksiantamista. Te olette tämän todistajat. Minä lähetän teille sen, minkä Isäni on luvannut. Pysykää tässä kaupungissa, kunnes saatte varustukseksenne voiman korkeudesta."

Virsiehdotuksia (Kirkkokäsikirja)

Alkuvirsiä	89	Nyt herää yöstä, henkeni
	65	Jeesus armon soi
	449	Monin kielin keskeltämme
Päivän virsiä	513	Jeesus, sinä huomaat
	104	Pilvimuurista valo välähtää
	419	Soi, riemuviesti Jumalan

Virsiehdotus kokonaisuudeksi

Alkuvirsi	449	Monin kielin keskeltämme
Kiitosvirsi	727	Me ylistämme Jumalaa
Päivän virsi	419	Soi, riemuviesti Jumalan
Uhrivirsi	193	Autuuden ja armon sana
Ehtoollisvirsi	451	Sinulle kiitos, Isä, lahjastasi
Loppuvirsi	428:1-3	Kiitos suuren Kuninkaan

Esirukous

Yhteiset osuudet **tummennettu**. Rukouksen välissä lauletaan virren 193 säkeistöt 1, 3, 6.
Vaihtoehtoinen välilaulu *Sanan anna koskettaa*.

Pyhä kolmiyhteinen Jumala.

Me kiitämme sinua kaikista niistä, jotka ovat vastanneet kutsuusi ennen meitä ja kulkeneet edellämme tällä tiellä.

Me kiitämme Abramista, joka vastasi kutsuusi, lähti matkalle eikä tiennyt mihin sinä hänet viet. Hänen kauttaan kaikki tulivat siunatuiksi.

Me kiitämme sinua Saulus tarsolaisesta, joka kohtasi sinut matkallaan Damaskokseen. Sinä teit hänestä Paavalin, kansojen apostolin.

Me kiitämme sinua uskon opettajasta ja marttyyristä piispa Henrikistä, joka ensimmäisten joukossa julisti lännestä käsin evankeliumia näillä pohjoisilla rannoilla.

Me kiitämme pyhittäjistä Sergei ja Herman Valamolaisesta, jotka julistivat evankeliumia Laatokan rannoilla.

Me kiitämme sinua suomenkielisen Uuden testamentin kääntäjästä Mikael Agricolasta, jonka kynän kautta äidinkielen sana sai muodon suomenkielellä.

Me kiitämme sinua skotlantilaisesta John Patersonista ja piispa Jakob Tengströmistä. Heidän yhteisten ponnistelujensa tuloksena syntyi Suomen vanhin kristillinen yhdistys Suomen Piipiaseura, jonka toiminnan tuloksena Raamattu löysi tiensä suomalaisiin koteihin syrjäisilläkin seuduilla.

**Autuuden ja armon sana kulkee maihin kaukasiin,
valheen vallat voittavana tunkee kansain sydämiin,
särkee kahleet saatanan, auttaa alta kuoleman. (VK 193:1)**

Me muistamme sinun edessäsi kaikkia niitä, joiden tehtäväksi on annettu sinun sanasi kääntäminen uusille kielille ja uusien raamattujulkaisujen valmistaminen.

Me muistamme sinun edessäsi niitä, jotka etsivät väyliä välittää sanasi sosiaalisessa mediassa ja siellä, missä ei vielä tai ei enää ole muita painettuja kirjoja.

**Herran ristin, voiman sana seurakunnan rakentaa,
lippunamme loistavana Herran kansaa kokoaa,
rukouksen hengen suo, vahvan uskalluksen tuo. (VK 193:3)**

Me olemme kipeän tietoisia siitä, että maailma muuttuu yhä kiihtyvällä vauhdilla. Kulttuurien ja kielten verkosto saa silmiemme edessä uusia muotoja. Kuitenkin juuri maailmassa sinä olet kutsunut meitä sanasi kantajiksi – sinun omassa maailmassasi.

Me kiitämme sinua siitä, että saamme olla mukana maailmanlaajuisessa työssä ja vuosisataisessa todistajien ketjussa.

Me emme ole omalla asiallamme vaan mukana sinun lähetyksessäsi maailmassa, joka alkoi luomisen aamusta ja jatkuu sinun kirkkaudessaasi.

**Jeesus Kristus hallitseva olkoon läsnä, kaukana,
sanallansa vallitseva maailmamme kansoja.
Tulkoot kaikki kiittämään hänen pyhää nimeään! (VK 193:6)**

**Isä meidän, joka olet taivaissa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.
Anna meille tänä päivänä jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille anteeksi velkamme,
niin kuin mekin annamme anteeksi velallisillemme.
Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.**

Kolehtiesittelyt

15.4.2012 Raamattusunnuntai, 1. sunn. pääsiäisestä

Lyhyt versio:

Tämän sunnuntain kolehti kannetaan raamatunkäännösohjelmiin eri puolilla maailmaa Suomen Pipliaseuran 200-vuotisjuhlakeräyksen kautta. Jumala siunatkoon lahjanne.

Pitkä versio:

Tämän sunnuntain kolehti kannetaan raamatunkäännösohjelmiin eri puolilla maailmaa Suomen Pipliaseuran 200-vuotisjuhlakeräyksen kautta. Suomen Pipliaseura perustettiin 200 vuotta sitten levittämään Raamattuja suomalaisiin koteihin. Nykyisin pipliaseurat eri puolilla maailmaa tekevät raamatunkäännöstyötä, jotta kaikki ihmiset saisivat kuulla ja lukea Jumalan sanaa omalla äidinkielellään. Jumala siunatkoon lahjanne.

17.6.2012 3. sunn. helluntaista

Jumalanpalveluksen kolehti kerätään Kiinan raamattutyöhön. Kolehti käytetään kiinalaisten raamatunkäännöstyöhön, erilaisten raamattujulkaisujen tuottamiseen, Raamattujen jakeluun sekä raamattupaperin hankkimiseen Kiinassa. Suomen ev.lut. kirkolla ja Kiinan kristillisellä neuvostolla on yhteistyösopimus, joka koskee työntekijäkoulutusta ja raamattutyötä Kiinassa.

Kolehdin siunaaminen:

Armollinen Jumala,
elämän ja kaiken me olemme saaneet sinulta lahjaksi.
Siunaa lahja, jonka olemme keränneet
ja anna sen koitua Suomen Pipliaseuran työn hyväksi.
Aamen.

Virikkeitä saarnaan 15.4.

Ylösnouseen todistajia (Luuk. 24:36-49)

*Pekka Särkiö, Keski-Lahden kirkkoherra, teol. tri
SPS:n puheenjohtaja*

Jeesusko aave?

Aave paljastuu kirkon Herraksi, joka lähettää todistamaan totuudesta. Tästä on kyse päivän evankeliumissa. Se on kuvaus Kristuksen todistajien kasvusta. Tämä tapahtui ensimmäisille apostoleille ja sama tapahtuu edelleen kaikkialla, missä Ylösnoussut kohtaa ihmisiä. Jeesukselle vieraat oppivat tuntemaan hänet. Pyhän Hengen voimasta heistä kasvaa vähitellen Kristuksen todistajia.

Miksi opetuslapset näkivät Kristuksessa aaveen? Ensimmäisen kerran se tapahtui myrskyävällä järvellä (Matt. 14:26), toisen kerran tekstissämme Ylösnouseen ilmestyessä. Luonnollinen ihminen ei voi käsittää Jeesuksessa olevaa jumalallista voimaa, hänessä olevaa pelastusta ja apua. Siksi Jeesus herättää pelkoa ja hänet nähdään vääristyneenä, kauhistavana, luotaan työntävänä aaveena. Vaikka ihminen on hengen hädässä, hän ei silti osaa turvautua Jeesukseen. Ensin tarvitaan Jeesuksen sana, joka herättää uskon.

Jeesus osoittaa kauhistuneille opetuslapsilleen, että hän on siinä itse. Hän näyttää kärsimyksensä merkit ja syö heidän nähtensä. Jeesuksessa avautuu tuonpuoleisuus, mutta hän on samalla läsnä tämänpuoleisessa. Hän on lihaa ja verta, mutta silti ovi Isän yhteyteen. Jeesuksen kaksi luontoa varjelevat uskon henkistymiseltä ja irtoamiselta arjen elämästä. Samalla ne varjelevat pelkältä materialismilta ja uskon ulottuvuuden katoamiselta.

Jeesus viittaa kirjoitettuun sanaan: ”Kaiken sen tuli käydä toteen, mitä Mooseksen laissa, profeettojen kirjoissa ja psalmeissa on minusta kirjoitettu”. Heprealaisen Raamatun kokonaisuus eli Tenak – laki, profeetat ja kirjoitukset – todistaa Jeesuksesta. Jumalan pelastavalla tahdolla ja Raamatun sanalla on kiinteä yhteys. Jeesus täyttää Sanan.

Sana johdattaa Kristuksen koko täyteyteen. Tässä on perustus kirkkojen raamattutyölle. Raamattu ei pelasta, mutta se johtaa tuntemaan Jumalan tuoman pelastuksen, Jeesuksen. Tästä näkökulmasta minua ihmetyttää se, kuinka Raamatun opetus ja lukeminen ovat joutuneet syrjään kirkkojen elämässä. Raamattu näyttäytyy jonkinlaisena ”aaveena”, elämälle vieraana, käsittämättömänä, pelottavana. Miten Raamattu voisi tulla tutuksi ja ymmärrettäväksi? Miten se kutsuisi lukemaan?

”Nyt hän avasi heidän mielensä ymmärtämään kirjoitukset”. Tässä samoin kuin Emmauksen tien perikoopissa (Luuk. 24) Jeesus avaa Raamatun sanoman merkitystä. Ensimmäisen Helluntain jälkeen tämä tehtävä on ollut ja on edelleen Pyhällä Hengellä. Tekstimme tekee selväksi Raamatun ydinsisällön. Se on Kristuksen voitto kuolemasta ja tyhjältä haudalta alkava todistus kaikille kansoille. Jumalan rakkaus on tullut näkyviin Kristuksessa. Se kutsuu mielenmuutokseen, uuteen elämään, uskomaan synnit anteeksi. Todistajiksi kutsutut saavat tehtävään voiman korkeudesta.

Ylönouseen todistajia (Luuk. 24:36-49)

Jari Laaksonen, pastori, teol. tri

Eksegeettinen analyysi

Quasimodogeniti-sunnuntain eli I. pääsiäisen jälkeisen sunnuntain evankeliumiteksti Luuk. 24:36-49 on eräs Uuden testamentin ylönouseen Jeesuksen kohtaamia kuvaavista kertomuksista. Se luo vielä kerran katseen taaksepäin, ylönouseen Kristuksen ilmestymisiin, jotka muodostivat varhaisten kristittyjen ylönousemususkon perustan. Samalla se luo katseen tulevaan, Pyhän Hengen vuodattamiseen ja evankeliumin saarnaamiseen kaikille kansoille.

Sisällöllisesti Luuk. 24:36-49 jakautuu kahteen osaan: jakeet 26-43 kuvaavat Ylönouseen ilmestymistä opetuslapsilleen ja jakeet 44-49 hänen heille antamaansa opetusta. Vuoden 1992 Kirkkoraamattu on otsikoinut osat ”Jeesus ilmestyy apostoleille” ja ”Kirjoitusten täytyminen”. Teksti sijoittuu Luukkaan evankeliumin loppuun. Sitä ennen evankelista on kertonut tyhjän haudan löytämisestä (Luuk. 24:1-12) sekä kahdesta opetuslapsesta, jotka kohtaavat Jeesuksen Emmauksen tiellä tätä tuntematta (Luuk. 24:13-25). Nyt käsittelemämme kohdan jälkeen evankelista kertoo enää lyhyin, pelkistetyin sanoin Jeesuksen taivaaseen ottamisesta (Luuk. 24:50-53, Jeesuksen taivaaseen nousemisesta evankelista kertoo paljon perusteellisemmin Apostolien tekojen I. luvussa).

Evankeliumitekstin alussa Jeesus ilmestyy yllättäen suljettujen ovien taakse huoneeseen, jossa hänen II opetuslastaan (Juudas Iskariothan on jo jättänyt opetuslapsijoukon ja käynyt kuolemaansa) sekä ”muut heidän joukkoonsa kuuluvat” (Luuk. 24:33) ovat koolla. Ylönoussut kuvataan yhtäältä vapaana ajan ja paikan laeista. Hän ilmestyy yhtäkkiä suljettuun tilaan, ikään kuin lukittujen ovien lävitse (jake 26). Ilmeisesti hän voi myös kadota yhtä lailla ennalta aavistamatta ja fysiikan lakien vastaisesti (jake 51). Toisaalta Jeesuksen ruumiin voi nähdä ja sitä voi koskettaa (jake 39). Ylönouseen käsissä ja jaloissa voi vielä nähdä naulan jäljet, kärsimyksen merkit, jotka osoittavat, että kyseessä on todella ristillä kuollut Jeesus. Naulanjalkia ei tosin nimenomaisesti mainita (vain epäilevä Tuomas mainitsee ne jakeessa Joh. 20:25), mutta annetaan kuitenkin ymmärtää, että Jeesuksen käsissä ja jaloissa on jotakin, jonka perusteella hänet voi tunnistaa. Tällöin kyseeseen tulevat vain naulan jäljet.

Luuk. 24:39 on ainoa kohta Uudessa testamentissa, joka puhuu ylönouseen Kristuksen lihasta ja luista. Luuk. torjuu puhtaasti henkisen ylönousemusopetuksen, mutta korostaa samalla, että Kristuksen liha ja luut eroavat hänen inhimillis-maallisesta ruumiistaan. Apostoli Paavali tosin on sitä mieltä, ettei liha eikä veri voi periä Jumalan valtakuntaa (I. Kor. 15:50), mutta hänenkin mukaansa ylönoussut nousevat ruumiissa. Tosin kyseessä on ”hengellinen ruumis” (*soma pneumatikon*, I. Kor. 15:44), vastakohtana katoavalle, ”luonnolliselle” (tai ”sielulliselle”, *psykhikon*) ruumiille.

Ylönoussut pystyy jopa nauttimaan ravintoa. Tekstissä hän todistaa olevansa ihminen, ei aave, syömällä palasen paistettua kalaa (Luuk. 24:43). Kalaa syötiin myös sisämaakaupunki Jerusalemissa (vrt. Nehemia 13:16). Pilaantumisen estämiseksi tarjottu kala oli yleensä voimakkaasti suolattua,

minkä takia paistetun kalan kanssa tarjottiin usein makeaa hunajaa. Tämän johdosta osa varhaisista käsikirjoituksista mainitsee kalan lisäksi myös hunajan. Ei siis ole joidenkuiden kommentaattorien tavoin syytä olettaa, että viittaus hunajaan olisi jonkinlainen epäsuora viittaus ehtoolliseen ja kasteeseen (joiden yhteydessä joidenkin vanhan kirkon lähteiden mukaan käytettiin myös hunajaa).

Luukkaan kertomuksella on selkeitä yhtäläisyyksiä evankelista Johanneksen kertomuksiin Ylösnoukseen ilmestymisistä. Johanneksenkin evankeliumissa Jeesus ilmestyy yhtäkkiä opetuslastensa keskelle lukittujen ovien taakse, toivottaen heille rauhaa (Johannes 20:19). Opetuslasten mieleen nousevat epäilykset tuovat mieleen Johanneksen evankeliumin epäilevän Tuomaan (Joh. 20:25). Hälventääkseen Tuomaan epäilykset Jeesus näytti hänelle naulojen jälkiä käsissään ja keihään jälkeä kyljessään (Joh. 20:2), jotain, mihin hän kehottaa kaikkia oppilaitaan Luukkaan kertomuksessa (jakeet 39-40). Sekä Luuk. (Luuk. 24:41) että Johannes (Joh. 20:20) kertovat ilon vallanneen opetuslapset, kun he vihdoin tunnistivat ylösnoukseen Herransa.

Tämän lisäksi Johanneksen evankeliumiin myöhemmin liitetyssä luvussa 21 ylösnoussut Jeesus kysyy oppilailtaan syötävää, ja ruoaksi mainitaan leivän lisäksi nimenomaan paistettu kala. Tosin Johanneksella Jeesus tarjoaa kalaa opetuslapsilleen, hän ei ilmeisesti nauti sitä itse (Joh. 21:9-13). Sekä Luukas että Johannes lienevät tunteneet perimätiedon, jonka mukaan Jeesus ilmestyi oppilailleen lukittujen ovien takana ja osoitti heille ylösnousemuksensa todellisuuden antamalla heidän koskettaa itseään sekä syömällä paistettua kalaa. Myös Apostolien teot viittaavat siihen, että Jeesus aterioi ylösnoukseena opetuslastensa kanssa (Ap.t. 1:4; 10:41). Mielenkiintoista kylläkin, myös aivan 2. vuosisadan alussa Smyrnan kaupungin asukkaille kirjoittanut Ignatius on tuntenut perimätiedon, jonka mukaan Jeesus kehotti opetuslapsiaan koskettamaan itseään ja aterioi heidän kanssaan. ”Sanoihan hän silloin, kun tuli Pietarin ja hänen seurassaan olevien tykö: ’Tarttukaa minuun, kosketelkaa minua ja katsokaa, sillä minä en ole henkiolento, vailla ruumista.’ Heti he koskettivatkin häntä ja uskoivat, kun olivat päässeet yhteyteen hänen ruumiinsa kanssa ja henkensä kanssa. Siksi he halveksivat kuolemaakin; olivathan he aivan ilmeisesti kuoleman yläpuolella. Ja ylösnousemuksensa jälkeen hän söi ja joi yhdessä heidän kanssaan niin kuin ainakin sellainen, jolla on ruumis, vaikka hän olikin hengellisesti Isään yhdistynyt.” (Kirje smyrnalaisille 3:2-3, H. Koskenniemen suomennos).

Luuk. 24:44 siirtyy Ylösnoukseen kohtaamisesta hänen viimeiseen puheeseensa ennen taivaaseen ottamista (Apostolien teot 1:7-8 tosin kertoo Jeesuksen puhuneen vielä kerran, juuri ennen taivaaseenastumista, ja Apostolien tekojen 1:3 mainitsee hänen puhuneen apostoleille usein Jumalan valtakunnasta). Luukkaalla Jeesus ei käytä tilaisuutta antaakseen opetuslapsilleen uutta opetusta. Sen sijaan hän viittaa vielä kerran kärsimyksensä ja kuolemaansa sekä niiden merkitykseen, joka voidaan ymmärtää vain Israelin kirjoituksista käsin (Luuk. 24:44-48). Ylösnoussut Jeesus antaa myös seuraajilleen tehtävän toimia hänen todistajinaan (Luuk. 24:48). Tässä yhteydessä sana *martyres* merkitsee nimenomaan Jeesuksen kuoleman ja ylösnousemuksen todistamista, ei vielä henkensä antamista tämän todistuksen tähden (vaikka todistajat toki ovatkin valmiita kuolemaan sanomansa tähden, vrt. Ap.t. 1:8; 22:20). Opetuslapset eivät liioin ole vain Kristuksen kuoleman ja ylösnousemuksen passiivisia silminnäkijöitä, he julistavat julkisesti näitä ja niiden merkitystä ihmisille.

Myös Luuk. 24:44-49 sisältää yhteneväisyyksiä Johanneksen tekstin kanssa. Luukkaalla Ylösnoussut lupaa seuraajilleen ”voiman korkeudesta” (24:39), minkä täytyy olla viittaus Pyhään Henkeen. Johanneksella Jeesus puhaltaa kohti opetuslapsiaan ja antaa heille Pyhän Hengen (20:22-23). Sekä Luukkaalla (24:48) että Johanneksella (20:21) Jeesus lähettää samassa yhteydessä oppilaansa julistamaan syntien anteeksiantamista (Luuk. 24:47; Joh. 20:23).

Luuk. 24:44-49 viittaa myös eteenpäin, Luukkaan kaksoisteoksen toiseen osaan eli Apostolien tekoihin. Luvattu ”voima korkeudesta” annetaan opetuslapsille helluntaina, kun Pyhä Henki vuodatetaan heidän ylleen (Ap.t. 2). Pyhä Henki tekee opetuslapsista Jeesuksen todistajia (24:49) aina maan ääriin asti (Ap.t. 1:8). Jakeessa 24:47 ensi kertaa mainittu pakanalähetys (lähetystyö muiden kuin israelilaisten parissa) saa alkunsa roomalaisen sadanpäämies Corneliuksen kodissa (Ap.t. 10), minkä jälkeen evankeliumia levitetään hyvin voimaperäisesti pakanakansojen keskuuteen. Apostolien teoissa evankeliumin julistus perustuu lähes aina Israelin pyhiin kirjoituksiin (Luuk. 24:44), jotka viittaavat Kristukseen (esim. Ap.t. 2:23-36).

Luukkaalle tyypillinen on ajatus, jonka mukaan Israelin pyhät kirjoitukset (eli ”Vanha testamentti”) viittaavat Kristukseen. Ajatus tulee esiin jo edeltävässä kertomuksessa Emmauksen tien vaeltajista, joille vielä tuolloin heille tuntematon ylösnoussut Jeesus selittää heille ”Mooseksesta ja profeetoista alkaen”, mitä kirjoituksissa on sanottu messiaasta (Luuk.24:27). Jakeessa 24:44 Kristus toteaa kaiken sen käyneen toteen, mitä ”Mooses laissa, profeettojen kirjoissa ja psalmeissa on minusta kirjoitettu”. Tämä on ainoa Uuden testamentin kohta, jossa Vanhan liiton kirjoituksiin viitataan kolmijakoisella nimellä Laki, profeetat ja psalmit (eli kirjoitukset), muuten käytetään kaksiosaista nimitystä ”Mooses ja profeetat” (esim. juuri 24:27). Luukas on ensimmäisiä, jotka käyttävät tätä kolmiosaista viittausta pyhiin kirjoituksiin (joka tosin esiintyy jo Qumranin kirjoituksissa, 4QMMT). Psalmien mainitseminen erikseen johtuu ilmeisesti siitä, että Apostolien tekojen puheet viittaavat toistuvasti nimenomaan psalmi-teksteihin puhuessaan Jeesuksen kärsimyksestä ja kuolemasta (esim. Pietari, joka helluntaisaarnassaan Ap.t. 2:25-28 siteeraa Psalmia 16:8-11 profetiana Jeesuksen ylösnousemuksesta).

Luukas nostaa myös voimakkaasti esiin ajatuksen siitä, että Jeesus itse antaa kirjoitusten oikean ja arvovaltaisen tulkinnan, vain hänen avullaan ne voidaan ymmärtää oikein. Emmauksen tien kulkijoille hän itse selittää kirjoitukset (Luuk. 24:27). Samoin jakeessa 45 sanotaan, että hän avasi opetuslasten mielet ymmärtämään ne. Vain häntä ymmärtävä kykenee siis ymmärtämään kirjoitukset oikein. Tämä selittyy sillä, että kirjoitukset viittaavat ennen muuta Kristuksen kärsimyksen, kuolemaan ja ylösnousemukseen (Luuk. 24:26; 46; myös Apostolien tekojen 3:18 ja 17:2-3 viittaavat Jeesuksen kuolemaan profeettojen sanojen täyttymyksenä). Luukkaan mukaan Jeesuksen elinaikanaan esittämät ennustukset kärsimyksensä ja kuolemastaan kaikuvat kuuroille korville (Luuk. 9:44-45). Opetuslapset ymmärsivät Jeesuksen puheet vasta nähtyään hänen kuoleman, ja ylösnousemuksensa jälkeen Jeesus itse avaa heille sen, että jo Israelin pyhät kirjoitukset ovat edeltä käsin puhuneet hänen kärsimyksensä ja sen merkityksestä. Ei tyhjä hauta, ei Emmauksen tien kulkijoiden kertomus eikä edes pelkkä Ylösnoussuksen kohtaaminen pystynyt avaamaan opetuslasten mieltä kirjoitusten oikealle tulkinnalle, siihen pystyi yksin Jeesus itse.

Jakeessa 24:49 Jeesus sanoo vielä kerran, että hän lähettää opetuslapsensa, kuten Isä on lähettänyt hänet. Opetuslasten ei kuitenkaan pidä rynnätä tiehensä suin päin. Heidän tulee odottaa Jerusalemissa, kunnes heille annetaan ”voima korkeudesta”. Tämä voima korkeudesta on viittaus Pyhään Henkeen, jonka opetuslapset saavat helluntaina. Tärkeää Luukkaalle on, että Pyhä Henki annetaan juuri Jerusalemissa, Jumalan läsnäolon kaupungissa. Se on Jeesuksen kärsimyksen ja kuoleman kaupunki, mutta myös ylösnousemuksen ja Hengen vuodattamisen kaupunki. Se on kaupunki, josta evankeliumi helluntain jälkeen aloittaa riemukulkunsa maailmaan (vrt. Ap.t. 1:8).

Kaiken kaikkiaan jakso Luuk. 24:46-49 voidaan nähdä Kristuksen antamana lähetyskäskynä. Klassisena lähetyskäskynä pidetään Matteuksen evankeliumin loppujakeita, Matt. 28:16-20, mutta samat elementit esiintyvät sekä Luukkaalla että Johanneksen jakeissa 20:21-23. Sekä Matteuksella, Luukkaalla että Johanneksella ylösnoussut Jeesus lähettää oppilaansa julistamaan sanomaa maailman kansoille (Luukas ja Johannes täsmentävät tämän sanomaksi syntien anteeksiantamisesta, Matteus puhuu yleisemmin kaikesta, mitä hän on käskenyt opetuslasten noudattaa). Sekä Matteuksella että Luukkaalla Jeesus lupaa olla opetuslastensa kanssa heidän julistaessaan sanomaa, Luukas täsmentää, että tämä tapahtuu Pyhän Hengen kautta, johon myös Johannes viittaa samassa yhteydessä (Joh. 20:22). Matteus mainitsee ainoana tässä yhteydessä kastekäskyn, mutta Luukkaan evankeliumin maininta julistuksesta ”Kristuksen nimessä” (Luuk. 24:47) voidaan nähdä viittauksena kasteeseen – Apostolien tekojen mukaanhan varhainen kirkko suoritti kasteensa ”Jeesuksen nimessä” (Ap.t. 2:38). Toisaalta kertomuksissa on eroja, jotka kertonevat evankelistojen erilaisista korostuksista. Esimerkiksi lähetyskäskyn antamisen paikka on Luukkaalla ja Johanneksella Jerusalem, kun taas Matteuksen mukaan se annettiin tarkemmin nimeämättömällä vuorella Galileassa.

Homileettinen analyysi

Quasimodogeniti-sunnuntain evankeliumi Luuk. 24:36-49 jakautuu sisällöllisesti kahteen osaan, joilla on myös erilainen polttopiste. Ensimmäinen osa, jakeet 36-43, puhuu Ylösnouseen kohtaamisesta. Opetuslasten reaktio on sekoitus pelkoa, hämmennystä ja epäilyä, mutta myös iloa (näin myös Joh. 20:25 ja Matt. 28:9). Opetuslapset olivat hämmentyneitä ja epäuskoisia, koska ylösnousemus ei mitenkään kuulunut heidän kokemusmaailmaansa. Kuolleet eivät nousseet ylös Jeesuksen ajan Palestiinassa yhtään sen enempää kuin 21. vuosisadan Suomessakaan. Suuri osa juutalaisista tosin odotti Jumalan herättävän kuolleet aikojen lopussa, mutta ylösnousemus tämän maailmanajan keskellä oli heille outo.

Luuk. 24:46 antaa ymmärtää, että messiaan ylösnousemus olisi selkeä osa vanhan liiton kirjoitusten sanomaa. Samalla se tosin toteaa, että tämän voi oivaltaa vain ylösnousemuksen jo tapahduttua, Jeesuksen itsensä avaamana totuutena. Messiaan kuolema oli Jeesuksen ajan juutalaisuudessa outo ajatus, samoin tietysti myös hänen ylösnousemuksensa. Messiasta pidettiin yleensä voitokkaana kuninkaana ja kansansa vapauttajana. Jos messiaaksi itseään väittänyt kuoli, oli se merkki siitä, että hän oli ollut väärä messias. Jeesuksen seuraajat olivat luultavasti ajatelleet, ettei hän kuole koskaan. Kun hän kaikesta huolimatta kuoli ristillä, he varmasti päättelivät tämän olleen huijarin tai ainakin epäonnistuneen messiaan. Ylösnousemus ei mitenkään sopinut heidän odotuksiinsa.

Ylösnouseen kohtaamiset eivät siis selity opetuslasten odotuksilla tai toiveilla. Jeesuksen seuraajat olivat hämmentyneitä näiden kokemusten edessä. Sama hämmennys kuvastuu myös tavassa, jolla ylösnouseen Kristuksen hahmoa kuvataan. Kyseessä ei ollut vain henkiin vironnut vainaja, vaan jotain hankalasti ymmärrettävää. Jeesus voi kulkea suljettujen ovien läpi sekä ilmestyä ja kadota selittämättömästi. Samaan aikaan hänen ruumistaan voi koskettaa, siinä oli edelleen nähtävissä nauhojen jäljet. Ylösnoussut pystyi jopa nauttimaan ravintoa. Kyseessä oli siis ruumis, joka samalla oli ajan ja paikan sitoma ja niistä vapaa. Apostoli Paavali ratkaisi myöhemmin ongelman kutsumalla ylösnousemusruumista ”hengelliseksi ruumiiksi” (*sóma pneumatikon*, I. Kor. 15:44).

Tekstin jälkimmäinen osa, Luuk. 24:44-49, puhuu Ylösnouseen kohtaamisen seurauksista. Jeesus ei kutsu seuraajiaan vain ylösnousemuksen passiivisiksi todistajiksi. Hän lähettää heidät maailmaan viemään sanomaa ylösnousemuksen todellisuudesta ja sen merkityksestä. Ylösnousemus on nimittäin merkki siitä, että Jeesuksen sanoma oli totta. Tätä sanomaa tulee Jeesuksen oppilaiden julistaa. Luuk. 24:47 täsmentää tämän varhaiskristillisen sanoman ytimeksi parannuksen ja syntien anteeksiantamuksen. Jakeen 46 mukaan tämä vapauttava sanoma perustuu Jeesuksen pelastavaan kärsimykseen, kuolemaan ja riemulliseen ylösnousemukseen. Kuoleman vallasta vapautunut Jeesus voi vapauttaa myös muut ihmiset.

Tärkeä elementti opetuslasten toiminnassa on kirjoitusten oikea ymmärtäminen. Luukkaan mukaan vain yhteys Kristukseen ja hänen sanojensa kuuleminen voi avata Raamatun oikean sanoman. Vielä Luukkaan aikaan Israelin pyhät kirjoitukset eli meidän Vanha testamenttimme olivat seurakunnan varsinainen Raamattu; varhaisen kirkon julistus ja sen kirjoitukset olivat Vanhan testamentin ajantasaistavaa tulkintaa. Tämän tulkinnan ydin oli, että Kristuksen kuolema ja ylösnousemus oli kerrottu jo pyhissä kirjoituksissa. Juutalaisille sananselittäjille (samoin kuin nykyajan kriittisille tutkijoille) tämä ajatus on vieras. Luukas samoin kuin varhaisen kirkon yleinen julistus ymmärsi kirjoitukset kuitenkin näin. Jeesus oli ikään kuin avain, joka avasi Vanhan testamentin oikean merkityksen. Voitaisiin sanoa niinkin, että Kristuksen löysi kirjoituksista vain hän, jonka Kristus oli ensin itse löytänyt.

Varhaiskristillisen julistuksen tähtäyspisteenä ei ollut sen kertominen, miten Kristus oli elänyt, kuollut ja noussut kuolleista, ei sekään, että Raamatun tekstit sisälsivät viittauksia häneen. Tarkoitus oli tuoda esiin Kristus elävänä ja läsnä olevana. Kristus elää ja on dialogissa meidän kanssamme, sekä Raamatun sanoissa että kirkon julistuksessa. Luukas viittaa tähän sanomalla, että hänen (siis Kristuksen) nimessä on saarnattava parannusta ja syntien anteeksiantamusta (Luuk. 24:47). Ratkaisevaa on siis se, mitä elävä Kristus voi meidän elämässämme tehdä, vapauttaa meidät synnin ja pahan vallasta ja luoda elämämme uudeksi.

Saarnaaja voi Luuk. 24:36-49 äärellä hiljentyä miettimään ylösnousemuksen salaisuutta yhdessä hämmentyneiden ja iloitsevien opetuslasten kanssa. Hän voi kuitenkin nostaa katseensa jo tulevaan, helluntaihin, Hengen vuodatukseen ja evankeliumin voittokulkuun halki maailman. Hän voi käydä pohtimaan myös sitä, miten Kristus on kirjoitusten ydin, tähti ja tähtäyspiste, miten hänet voidaan kirjoituksista löytää ja miten hän niissä meille puhuu.

Hartaudet I. su pääsiäisestä

Alakoululaisille (Luuk. 24:36-49)

Anna-Maija Pahkala
lähetyssihteeri

”Minä tässä olen”

Oletko kuullut joskus sellaista, mitä sinun on ollut vaikea uskoa todeksi? Jos ei voi omin silmin tarkistaa asiaa, silloin on luotettava todistajien antamaan lausuntoon. Esimerkiksi auto-onnettomuuden jälkeen poliisit saattavat pyytää silminnäkijöiltä selvitystä tapahtuneesta. Viikon takaisen pääsiäisen tapahtumat ovat meillä vielä hyvin muistissa. Pitkäperjantaina Jeesus kuoli ristillä. Jeesuksen opetuslapset olivat surullisia ja pettyneitä. Jeesus haudattiin kallioluolaan, siksi naisten oli helppo mennä hänen haudalleen. Muistatte varmaan, että hauta olikin tyhjä. Sana tästä lähti kiirimään. Pietari kävi itse tarkistamassa asian, hän ei naisia uskonut. Vaan totta se oli.

Kun opetuslapset olivat yhdessä koolla ja juttelivat kaikesta tapahtuneesta, tapahtui jotain kummallista. He luulivat näkevänsä aaveen. Luulenpa, että meistä jokainen säikähtäisi tuollaisessa tilanteessa. Ainakin nuo aikuiset miehet säikähtivät. Tämä heidän aaveensa alkoikin puhua ja rauhoitella heitä näin: ”Miksi te olette noin kauhuissanne? Miksi mieleenne nousee epäilyksiä? Katsokaa minun käsiäni ja jalkojani: minä tässä olen, ei kukaan muu.” (Luuk. 24:38-39) Arvaattekin jo varmaan, kuka hän oli. Hän oli Jeesus. Opetuslapset saivat nähdä ja koskettaa häntä. He antoivat hänelle myös ruokaa. Heidän oli vaikea uskoa todeksi, että Jeesus oli nyt heidän keskellään, mutta vähitellen heidän pelkonsa kääntyi suureksi iloksi. Jeesus muistutti heitä, miten pyhissä kirjoituksissa oli ennustettu hänen kärsimyksensä ja kuolemansa ja kolmantena päivänä hänen kuolleista nousemisensa. Sitten hän sanoi vielä jotakin, joka on tänäkin päivänä ajankohtaista. Jeesus sovitti jokaisen ihmisen synnit ristillä. Siksi tämä asia on kerrottava kaikille maailman ihmisille. Opetuslapset varmaan haukkoivat henkeään, kun Jeesus sanoi heille vielä: ”Te olette tämän todistajat.”

Voimme helposti uskoa, että opetuslapset ihan varmasti kertoivat näkemästään ja kokemastaan muillekin. He olivat siis Jeesuksen todistajia. Vähitellen näitä tapahtumia alettiin kirjoittaa ylös. Syntyi Uusi Testamentti. Se on alun perin kirjoitettu kreikan kielellä. Suomeksi sen käänsi Mikael Agricola vuonna 1548. Sana ´testamentti´ tarkoittaa tahdonilmaisua. Me suomalaiset olemme saaneet lukea Jumalan tahdonilmaisua omalla kielellämme jo melkein 500 vuoden ajan. Joko sinä olet lukenut Uutta Testamenttia?

Palataanpa vielä hetkeksi siihen tilanteeseen, missä Jeesus puhui opetuslasten kanssa. Hän ei lähettänyt heitä yksin matkaan. Hän lupasi heille sellaista, mikä on parempaa ja kestävämpää kuin mikään muu. Hän lupasi heille Pyhän Hengen. Se tarkoittaa sitä, että Jeesus on aina silloin mukana, kun hänestä kerrotaan toiselle. Se tarkoittaa myös sitä, että Jeesus on silloinkin kanssamme, kun meille käy kuten opetuslapsille, ettemme tunnista häntä tai epäilemme häntä. Kun olemme surullisia tai pelkäämme, voimme rukouksessa pyytää apua Jeesukselta, joka lohduttaa ja auttaa meitä. Sekin on Pyhän Hengen toimintaa. Minä ajattelen, että on huippua saada uskoa ja luottaa sellaiseen Jumalaan, jolle on annettu kaikki valta sekä taivaassa että maan päällä. Tämäkin on kirjoitettu Uudessa Testamentissa.

Rukoilemme:

Kiitos Jeesus, että sinä tunnet jokaisen ihmisen, minutkin.
Tiedät, että helposti epäilen.
Kiitos, että sinä rohkaiset uskomaan itseesi.
Kiitos Raamatusta, jossa voimme kohdata sinut.
Siunaa raamatunkäännöstyötä niin,
että kaikki maailman ihmiset saisivat lukea sinusta omalla äidinkielellään.
Siunaa kaikkia sinun todistajiasi lähellä ja kaukana.
Aamen.

Lauluehdotus: VK 104 Pilvimuurista valo välähtää

Yläkoululaisille (Luuk. 24:36-49)

Marja Holm

lähetyskasvatussihteeri

Jeesus ilmestyy pelokkaille opetuslapsilleen. Jeesus oli kuollut. Jeesuksen kanssa ja matkassa eletty elämä oli ohi. Pelko tulevaisuudesta kalvoi mieltä. Mitä tapahtuu, miten tästä mennään eteenpäin. Pelon määrää voimme vain kuvitella, luulivathan he näkevänsä aaveen. Jeesuksen piti aivan ihmetellä heidän kauhuaan. Hänen tuli vakuuttaa itsensä olemassaoloaan sanomalla; "koskettakaa minua, nähkää itse - käteni ja jalkani". Epäily häyleni, ihmetys ja ilo valtasi pikkuhiljaa opetuslapset.

Kohtaaminen jatkui yhteisellä aterialla. Tarjolla oli paistettua kalaa. Kuinka tuttua jo Jeesuksen toiminnan aikana. Yhteinen ateria, kuinka levollista ja rauhoittavaa. Syödään yhdessä!

Jeesus tuli antamaan tehtävän opetuslapsille. Sitä tehtävää saamme jatkaa yhä hänen opetuslapsinaan. Hän sanoi heille: " Näin on kirjoitettu. Kristuksen tuli kärsiä kuolema ja kolmantena päivänä nousta kuolleista, ja kaikille kansoille, Jerusalemissa alkaen, on hänen nimessään saarnattava parannusta ja syntien anteeksiantamista." Tuttu lähetyskäsky, eikö vain? Eikä millä eväillä tahansa tarvitse matkaan lähteä - "saatte varustukseksenne voiman korkeudesta"! Jeesus lähettää tehtävään, mutta myös varustaa meidät - voimallaan!

Katsoin taannoin Silminnäkiä-ohjelman televisiosta. Kotini on hautani kertoi nuorten arjesta, jossa pelko tulevaisuudesta leimasi heidän elämäänsä. Järkyttävällä tavalla kerrottiin elämän rattaista pudonneista nuorista, jotka elivät neljän seinän sisällä vuosikautia. Joku jopa viisi vuotta, ainoana seurana internet ja tietokonepelit. Useilla heistä oli kokemuksia koulukiusaamisesta – joukkoon ei huolitettu. Rikkinäisiä ihmissuhteita oli liian paljon. Luottamus toisiin ihmisiin oli mennyt. Jotenkin assosioin – sain miellelyhtymän tuohon opetuslasten pelkoon. Kun ihminen käpristyy omaan oloonsa, pelko toisten kanssa elämisestä on liian suuri.

Eristäytyminen on ainut keino suojata itsensä. Mutta se ei ole ihmisen elämää. Ihminen on luotu elämään yhteydessä toisiin ihmisiin – siten voi syntyä myös luottamus Jumalaan. Näiden nuorten elämään tuli yhteys etsivän nuorisotyön työntekijän kautta. Haparoivia kontakteja otettiin ryhmissä ja ensimmäisiä askeleita kohti yhteyttä toisiin nuoriin otettiin. Miten hienolta nuo valon vilahdukset tuntuivatkaan katsottuna. Jeesus tervehti opetuslapsiaan sanalla ”rauhaa”. Mitä se voisi olla tänä päivänä. Elämän uuvuttamille ja pelkääville. Ystävien kesken se voisi olla: ”Älä huoli, minä tässä. Jakakaamme pelko ja nujerretaan esteet parempaan – toivoon ja uuteen elämään!

Yhteys keskenämme – sitä Jeesus opetti toiminnallaan. Siihen meidän tulisi pyrkiä eläessämme toisten kanssa. Miten minä voisin siinä onnistua, miten minä voisin olla todellinen lähimmäinen? Miten minä voisin toteuttaa tuota lähetyskäskyä? Enemmän olla antamassa toisille hyvää kuin tavoitella omaa hyötyä ja hyvää. Kenties voin olla antamalla saamassa jotain elämäni. Jokainen meistä toivoo hyväksyntää. Katseen, sanan tai kosketuksen; kelpaat juuri tuollaisena!

Rukoilemme:

Taivaallinen Isä.
Kiitos, että annoit meille tehtävän,
jota voimme toteuttaa arkisessa elämässämme.
Anna voimaa olla toisillemme ihmisiä,
jotka välittävät toisistaan ja auttavat pahan päivän yli.
Kiitos iloisista asioista – ystävistä, kodista,
vanhemmista ja opiskelun mahdollisuudesta.
Siunaa koulupäivämme.
Aamen.

Lauluehdotus: NSV 61 (2010) Älä pelkää

Suomen Piiphiaseuran Raamattusunnuntain jumalanpalvelusmateriaalin on koonnut Anne Huoponen, p. 010 838 6531 tai anne.huoponen@bible.fi,